

Broj: 03-02-1149/2024
Sarajevo, 24.06.2024. godine

**PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

- Predstavnički dom -
gosp. Dragan Mioković, predsjedavajući
- Dom naroda -
gosp. Tomislav Martinović, predsjedavajući

Poštovani,

U skladu sa članom IV.B.3.7.c) (III) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, a u vezi sa članom 172. stav (1) Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08, 26/20 i 13/24) i članom 164. stav (1) Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09 i 24/20), **radi razmatranja i usvajanja po skraćenom postupku, dostavljam Vam PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O PRAVIMA BRANILACA I ČLANOVA NJIHOVIH PORODICA**, koji je utvrdila Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 36. sjednici, održanoj 20.06.2024. godine.

Prijedlog zakona se dostavlja na službenim jezicima i pismima Federacije Bosne i Hercegovine.

S poštovanjem,

Prilog u printanoj i elektronskoj formi (CD):

- Prijedlog zakona na bosanskom jeziku,
- Odredbe zakona koje se mijenjaju,
- Obrazac IFP-DA i
- Zakon o pravima branilaca i članova njihovih porodica („Službene novine Federacije BiH“, br. 33/04, 56/05, 70/07, 9/10, 90/17 i 29/22) (CD)

**Co: Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida
odbrambeno-oslobodilačkog rata
gosp. Nedžad Lokmić, ministar**

Co: predmet

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA

PRIJEDLOG

ZAKON
O IZMJENAMA ZAKONA O PRAVIMA BRANILACA I
ČLANOVA NJIHOVIH PORODICA

Sarajevo, juni 2024. godine

DONOŠENJE ZAKONA PO SKRAĆENOM POSTUPKU

Parlament Federacije Bosne i Hercegovine je na sjednici Predstavničkog doma od 21.12.2021. godine i na sjednici Doma naroda od 25.02.2022. godine proglasio Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službene novine Federacije BiH“, broj: 19/22), te je stoga neophodno izvršiti usklađivanje pojedinih odredbi Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica („Službene novine Federacije BiH“, br. 33/04, 56/05, 70/07, 9/10, 90/17 i 29/22), sa odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju koje se odnose na usklađivanje osnovice za utvrđivanje mjesečnih novčanih naknada. Pored navedenog određene izmjene i dopune zakona predložene su na inicijativu predstavnika temeljnih boračkih organizacija AR BiH i HVO na koje je ukazala praktična primjena Zakona.

Imajući u vidu naprijed navedeno, kao i činjenicu da nije u pitanju složena i obimna izmjena zakona, predlažemo da se navedeni zakon donese po skraćenom postupku.

ZAKON
O IZMJENAMA ZAKONA O PRAVIMA BRANILACA I ČLANOVA NJIHOVIH PORODICA

Član 1.

U Zakonu o pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine Federacije BiH", br. 33/04, 56/05, 70/07, 9/10, 90/17 i 29/22) u članu 20. stav (1) tačka 2. mijenja se i glasi:

„2. djeca rođena u braku ili van braka, usvojenici i pastorčad do navršene 15. godine života, odnosno ako su na školovanju do kraja trajanja redovnog školovanja, a najkasnije do navršene 25. godine života, a ako su nesposobna za privređivanje - za vrijeme dok ta nesposobnost traje, pod uvjetom da je nesposobnost nastupila prije navršene 35. godine života.”

Član 2.

U član 57. st. (3) i (4) mijenjaju se i glase:

“(3) Osnovica iz člana 12. stav (2) ovog zakona usklađivat će se na način kako je regulisano usklađivanje penzija propisom koji reguliše oblast penzijskog i invalidskog osiguranja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Usklađivanje osnovice vršit će se od 01.07.2024. godine, o čemu odluku donosi Vlada Federacije Bosne i Hercegovine.

“(4) Osnovica iz člana 12. ovog zakona, usklađena na način iz stava (3) ovog člana neće se smanjivati.”

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“, a primjenjivat će se od 01.07.2024. godine.

O B R A Z L O Ž E N J E
PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA
ZAKONA O PRAVIMA BRANILACA I ČLANOVA NJIHOVIH PORODICA

I - USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu III.2.e), u vezi sa članom III.3.(3), Ustava Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 1/94), prema kome federalna vlast, kada se radi o zakonima i drugim propisima koji su obavezujući na području cijele Federacije Bosne i Hercegovine, ima pravo utvrđivati politiku i donositi zakone u oblasti socijalne politike.

Dakle, imajući u vidu citiranu ustavnu odredbu, federalna vlast ima pravo utvrđivati politiku i donositi zakone i druge propise koji su obavezujući na području cijele Federacije, svake od propisanih zajedničkih nadležnosti i bez prethodne saglasnosti kantona.

II - RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Razlog za donošenje Zakona o izmjenama Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica („Službene novine Federacije BiH“, br. 33/04, 56/05, 70/07, 9/10, 90/17 i 29/22), je usklađivanje visine osnovice na način kako je regulisano usklađivanje penzija propisom koji reguliše oblast penzijskog i invalidskog osiguranja u Federaciji Bosne i Hercegovine.

III - POJAŠNJENJE POJEDINIH ODREDBI

Članom 1. - propisano je da se djeci šehida i poginulih branilaca čija je nesposobnost nastala do navršene 15. godine života, odnosno najkasnije do 35. godine života, **omogući nastavak korištenja prava na porodičnu invalidninu, sve dok ta nesposobnost traje.**

Članom 2. - propisano je da će se osnovica iz člana 12. stav (2) Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica usklađivati na način kako je regulisano usklađivanje penzija propisom koji reguliše oblast penzijskog i invalidskog osiguranja u Federaciji Bosne i Hercegovine, te da se osnovica usklađena na način kako je regulisano članom 57. stav (3) neće smanjivati, kao i da će se usklađivanje vršiti počev od 1.7.2024.godine.

Članom 3. - propisano je da ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“, te će njegova primjena početi od 01.07.2024. godine.

IV - FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVOĐENJE OVOG ZAKONA

Za provođenje ovog zakona u Budžetu Federacije Bosne i Hercegovine za 2024. godinu potrebno je obezbijediti dodatna finansijska sredstva.

U Budžetu za 2024. godinu na poziciji 6142 - Tekući transferi pojedincima - za invalidnine, planirana su sredstva u iznosu od 281.574.500,00 KM sa uvećanjem od 3,3% po članu 57. stav (3) Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica („Službene novine Federacije BiH“, br. 33/04, 56/05, 70/07, 9/10, 90/17 i 29/22).

Izmjenama navedenog zakona propisano je da će se visina osnovice iz člana 12. stav (2) ovog zakona usklađivati na način kako je regulisano usklađivanje penzija po propisu koji reguliše oblast penzijskog i invalidskog osiguranja u Federaciji Bosne i Hercegovine, te da će se usklađivanje iznosa mjesečnih novčanih naknada vršiti od 01.07.2024. godine.

Za provedbu navedenih izmjena Zakona procijenjen je rast od 6,55% što je za 3,25% veće od planiranog rasta 3,3%. To znači da za 3,25% treba uvećati naknade za period juli-decembar 2024. godine.

Za realizaciju navedenih izmjena Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica potrebno je obezbijediti dodatna finansijska sredstva u Budžetu Federacije BiH u iznosu od 2.500.000,00 KM.

(„Službene novine Federacije BiH“, br. 33/04, 56/05, 70/07, 9/10, 90/17 i 29/22)

Odredbe Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica koje se mijenjaju:

ZAKON

O PRAVIMA BRANILACA I ČLANOVA NJIHOVIH PORODICA

Član 57.

Sredstva za ostvarivanje i korištenje prava propisanih ovim Zakonom osigurat će se iz:

- federalnog budžeta;
- budžeta kantona;
- budžeta općine;
- drugih prihoda.

U federalnom budžetu osiguravaju se sredstva za isplatu:

- porodičnih invalidnina;
- uvećanih porodičnih invalidnina;
- ličnih invalidnina;
- ortopedskog dodatka;
- dodatka za njegu i pomoć drugog lica i
- pomoć u slučaju smrti.

Visina osnovice iz člana 12. stav 2. ovog Zakona usklađivat će se u visini zbira 50% procenta porasta potrošačkih cijena i 50% procenta porasta realnog bruto društvenog proizvoda u Federaciji u prethodnoj godini, a prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, a najviše do stope rasta realnog društvenog proizvoda u prethodnoj godini. Usklađivanje osnovice vršit će se od 01.01.2023. godine.

U slučaju negativnog kretanja potrošačkih cijena i realnog bruto društvenog proizvoda u smislu stava 3. ovog člana uskladjena osnovica iz člana 12. ovog zakona neće se mijenjati.

Za obračun i isplatu mjesečnih novčanih naknada po ovom Zakonu primjenjivat će se koeficijent, u skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji BiH.

Član 20.

Članovi porodice poginulog, umrlog, nestalog branioca imaju pravo na porodičnu invalidninu pod sljedećim uvjetima:

1. udovica kada navrši 45 godina života ili udovac kada navrši 60 godina života, kao i prije navršenih 45 odnosno 60 godina života, ako ih nadležna ljekarska komisija proglasi trajno nesposobnim za privređivanje, ili ako je djeci prestalo pravo prema ovom Zakonu;
2. djeca rođena u braku ili van braka, usvojenici i pastorčad do navršene 15. godine života, odnosno ako su na školovanju do kraja trajanja redovnog školovanja, a najkasnije do navršene 25. godine života, a ako su nesposobni za privređivanje – za vrijeme dok ta nesposobnost traje, pod uvjetom da je nesposobnost nastupila prije navršene 15. godine života odnosno 25. godine života, ukoliko su bila na redovnom školovanju. Ako je školovanje prekinuto zbog bolesti ili službe u Oružanim snagama za vrijeme ratnog stanja, ova lica mogu se koristiti pravom na porodičnu invalidninu i za vrijeme bolovanja, odnosno službe u Oružanim snagama za vrijeme ratnog stanja i to do navršene 25. godine života, a poslije toga najviše još za onoliko vremena koliko su izgubili od redovnog školovanja, ako je redovno školovanje produženo prije navršene 25. godine života;
3. roditelji i usvojioци imaju pravo na porodičnu invalidninu iako su lica iz tačke 1. i 2. stava 1. ovog člana ostvarila to pravo;
4. očuh i maćeha ukoliko nema lica iz stava 1. tačka 3. ovog člana koji su sa poginulim braniocem, odnosno umrlim ratnim vojnim invalidom živjeli u zajedničkom domaćinstvu najmanje tri godine neposredno prije njegove smrti, odnosno stupanja u Oružane snage. Očuh, maćeha i usvojilac koji ispunjavaju uvjete za priznavanje prava na porodičnu invalidninu imaju preče pravo od roditelja koji nije vršio roditeljske dužnosti u skladu sa zakonom;
5. dedo i nana - po ocu i majci, koji su se starali o podizanju i odgoju lica od koga izvode pravo i sa kojim su živjeli u zajedničkom domaćinstvu najmanje tri godine neposredno prije njegovog stupanja u Oružane snage, pod uvjetom da nema lica iz tač. 1., 2., 3. i 4. ovog stava;
6. maloljetna braća i sestre, kao i braća i sestre nesposobni za privređivanje, a čija nesposobnost je nastupila prije navršene 15. godine života, ako su sa njim živjeli u zajedničkom domaćinstvu do njegove smrti, odnosno do stupanja u Oružane snage i ukoliko u momentu podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava na porodičnu invalidninu nemaju roditelje, odnosno članove uže porodice;
7. lica iz člana 17. stav 1. tačka 7. ostvaruju prava pod uvjetima i na način utvrđen za lica iz stava 1. tačka 1. ovog člana pod uslovom da nije zasnovala/o bračnu ili vanbračnu zajednicu nakon smrti branioca.

Ako užu porodicu sačinjavaju bračni drug sa jednim ili više članova porodice iz stava 1. tačka 2. ovog člana, bračni drug ima pravo na porodičnu invalidninu kao sauživalac sa njima, bez obzira na uvjete iz stava 1. tačka 1. ovog člana.